

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ФАКУЛЬТЕТ АГРАРНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ
Кафедра адміністративного менеджменту та ЗЕД**

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету (директор ННІ)

_____ (Діброва А.Д.)

“ _____ ” _____ 2021 р.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС

дисципліни

“ЕКОНОМІКА СВІТОВОГО СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА”

для підготовки фахівців ОС «Бакалавр»
зі спеціальності 051 Економіка (Економіка підприємства)

КИЇВ-2021

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету (директор ННІ)

_____ (Діброва А.Д.)

“ _____ ” _____ 2021 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри адміністративного
менеджменту та зовнішньоекономічної

діяльності

Протокол №16 від 26 травня 2021 р.

Завідувач кафедри

_____ (Луцьяк В.В.)

”РОЗГЛЯНУТО ”

Гарант ОП _____

«ЕКОНОМІКА СВІТОВОГО СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА»

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність

051 – Економіка (Економіка підприємства);

(шифр і назва спеціальності)

факультет _____

економічний _____

(назва факультету)

Розробники: к.е.н., доц. Артиш Віктор Іванович

к.е.н., доц. Міщенко Іван Анатолійович

Київ-2021

1. Опис навчальної дисципліни

ЕКОНОМІКА СВІТОВОГО СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	
Освітній ступінь	Бакалавр
Галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»
	(шифр і назва)
Спеціальність	051 – Економіка (Економіка підприємства)
Освітня програма	Прикладна економіка
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	вибіркова
Загальна кількість годин	90
Кількість кредитів ECTS	3
Кількість змістових модулів	2
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	(назва)
Форма контролю	екзамен
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання	
	денна форма навчання заочна форма навчання
Рік підготовки	4
Семестр	8-ий
Лекційні заняття	26 год.
Практичні, семінарські заняття	13 год.
Лабораторні заняття	-
Самостійна робота	-
Індивідуальні завдання	51 год.
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента –	3 год. -

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета - підготовка фахівців «нової генерації», які були б здатні орієнтуватись в актуальних проблемах глобальної продовольчої системи, на основі чого приймати обґрунтовані рішення для підвищення конкурентоспроможності вітчизняних агропродовольчих підприємств як на внутрішньому так і зовнішньому ринках. Це дозволить не лише забезпечити високу дохідність вітчизняного аграрного бізнесу, але й вирішити проблему забезпечення населення якісними і безпечними продуктами харчування за помірними цінами.

Завдання:

- з'ясувати роль та місце сільського господарства у структурі світової економіки;
- розкрити рівень забезпечення країн світу земельними, трудовими і матеріальними ресурсами;
- пояснити основні інструменти державної підтримки сільського господарства у розвинених країнах і країнах, що розвиваються;
- навчити студентів визначати економічну оцінку беззбитковості виробництва аграрної продукції у різних країнах;
- розкрити особливості основних організаційних форм сільськогосподарського виробництва в країнах світу;
- проаналізувати кон'юнктуру світового ринку традиційних видів продукції рослинництва і тваринництва ;
- пояснити причини глобальної продовольчої проблеми;
- розглянути головні принципи виробництва якісних і безпечних продуктів харчування у світі.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- роль сільського господарства у світовій економіці;
- забезпеченість сільського господарства різних країн та регіонів земельними, трудовими і матеріальними ресурсами;
- відмінності у державній підтримці сільського господарства розвинених країн і країн, що розвиваються;
- економічну ефективність виробництва різних видів аграрної продукції в країнах світу;
- організаційні форми с.-г. виробництва в різних державах;
- кон'юнктуру світових ринків продукції рослинництва і тваринництва;
- рівень продовольчої безпеки у світі;
- вплив глобальних змін клімату на розвиток економіки світового сільського господарства

вміти:

- визначати тип країни згідно частки аграрного сектору;
- розраховувати рівень забезпеченості та економічної ефективності використання земельних, трудових і матеріальних ресурсів у різних країн;
- визначати розмір державної підтримки;
- обчислювати беззбитковий обсяг виробництва продукції с.-г. підприємством;
- аналізувати тенденції на світових ринках основної продукції рослинництва і тваринництва.

3. Програма та структура навчальної дисципліни

4. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	Усьо- го	у тому числі					усьо- го	у тому числі				
		л	сем	л.	інд	с.р.		л	п	лаб	Інд	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Загальнотеоретичний												
Тема 1. Формування та розвиток світового сільського господарства		2	2			4						
Тема 2. Рослинництво в світовому сільському господарстві		2	2			4						
Тема 3. Тваринництво в світовому сільському господарстві		2	2			4						
Разом за змістовим модулем 1			2									
Тема 4. Земельні ресурси світового і сільського господарства та ефективність їх використання		2	2			4						
Тема 5. Глобальні світові проблеми та роль сільського господарства у їх вирішенні		2				4						
Тема 6-7. Природні ресурси та МТ база країн світу		4	2			4						
Тема 8. Формування ринків продовольства		2				4						
Разом за змістовим модулем 2			1									
Тема 9. Трудові ресурси у світовому сільському господарстві		2				4						
Розрахунок ефективності міжнародних лізингових операцій			2			4						
Тема 10. Державна підтримка сільського господарства		2				4						
Тема 11. Організаційні форми сільськогосподарського виробництва в країнах світу		2				4						
Тема 12. Глобальне потепління та вплив на сільське господарство		2				4						
Тема 13. Якість і безпека продуктів харчування у світі		2				3						
Разом		26	13			51						
Усього годин	90											

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Світове сільське господарство країн світу (для кожного студента різна країна)	2
2	Органічна та екологічно-чиста продукція країн світу (для кожного студента різна країна)	2

5. Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість
---	------------	-----------

з/п		годин
1	Природні ресурси та матеріально-технічна база країн світу	2
2	Завдання по визначенню торговельного балансу та торговельного обороту сільськогосподарської продукції	2
3	Імпортні та експортні операції в аграрному секторі	2
4	Розрахунки по лізингу (ефективність лізингових операцій)	2
5	Міжнародне перевезення агропродукції	2
6	Розрахунки по міжнародним кредитам для агросектору	2

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено робочим навчальним планом	

7. Самостійна робота під керівництвом НПП

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено робочим навчальним планом	

8. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами:

1. Виникнення сільського господарства та його визначення.
2. Фінансовий лізинг та його особливості.
3. Поняття про світове сільське господарство та його визначення.
4. Дайте визначення оперативного лізингу та наведіть приклад.
5. В яких країнах світу зайнятість в сільському господарстві найвища (3 країни) та скільки людей у світі зайнято в сільському господарстві.
6. Що таке сублізинг і коли його використовують.
7. Яка площа орних земель у світі та Україні і скільки придатних для сільського господарства земель на земній кулі за прогнозами науковців.
8. Які ви знаєте схеми забезпечення сільськогосподарських виробників технікою.
9. Чого більше у світі ріллі чи сільськогосподарських угідь та скільки припадає на одного українця такої землі.
10. Які країни світу виробляють найбільше сільськогосподарської техніки та скільки заводів в Україні і з якою потужністю вони працюють.
11. Зернові культури у світовому сільському господарстві.
12. Коли і де виник лізинг у світі та Україні.
13. Набір технічних культур у світі (соняшник, ріпак і соя) – найбільші виробники, площі та урожайність .
14. Що вимагають міжнародні лізингові компанії для участі лізингу в Україні.
15. Набір технічних культур у світі (цукрових буряків) – найбільші виробники, площі та урожайність .
16. В які країни світу найвигідніше вкладати інвестиції за теперішніх умов.
17. Тваринництво у світовому сільському господарстві (свинарство) країни з найбільшим виробництвом.
18. Чим відрізняється лізинг та оренда.

19. Тваринництво у світовому сільському господарстві (вівчарство) країни з найбільшим виробництвом.
20. З яких субринків Україна отримує складну сільськогосподарську техніку.
21. Перечисліть особливості Землі.
22. Назвіть країни з найбільшими виробництвом органічної продукції та найвищим споживанням такої продукції.
23. Сформулюйте визначення ефективності лізингу.
24. Що собою являє органічне землеробство.
25. Які існують методи міжнародної торгівлі сільськогосподарськими товарами.
26. Від яких факторів залежить поширення лізингу.
27. З яких джерел лізингові компанії отримують кошти.
28. Що таке деградація сільськогосподарських земель.
29. Які компанії на Україні займаються лізингом.
30. Які ви знаєте фактори підвищення органічного виробництва.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОС Бакалавр Спеціальність 122 Комп'ютерні науки та інформаційні технології	Кафедра адміністративного менеджменту та ЗЕД навч. рік	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 2 з дисципліни Міжнародна економіка	Затверджую Зав. кафедри (підпис) (ПІБ) " _ " травня 202 р.
Екзаменаційні запитання			
1. Предмет дисципліни "Економіка світового сільського господарства"			
2. Фінансовий лізинг та його особливості			
Тестові завдання різних типів			

1. В усьому світі у сільському господарстві та суміжних галузях зайнято людей:
1. 800 млн чол.
2. понад 1 млрд чол.
3. 900 млн чол.
4. 1 млрд 500 млн чол.

2. З світового земельного фонду для рослинництва використовується:
1. 1,4 млрд. га
2. 1,7 млрд. га
3. 2,1 млрд. га
4. 2, 3 млрд. га

3. Непрямий метод з експорту та імпорту сільськогосподарських товарів передбачає:
1. Поставку товарів промисловими підприємствами згідно умов договору на кордон
2. Поставку товарів промисловими підприємствами згідно умов договору безпосередньо покупцю
3. Імпорт товарів згідно умов договору
4. Експорт та імпорт, який полягає у продажі та купівлі товарів через торгових посередників

4. Знайдіть відповідності:

Вставте пропущене слово:

..... – це галузь економіки країни, що виробляє сільськогосподарську продукцію рослинного і тваринного походження

5. Знайдіть відповідності:

Вставте пропущене слово:

Україна веде зовнішньоторговельні відносини більше ніж 200-а країнами світу. За останні роки зовнішньоторговельне сальдо в нашій країні

6. Знайдіть відповідності:

Запишіть країни у порядку зростання по експорту цукру в світі:

	А. Європейський Союз
	В. Бразилія

Б. Куба	
7. Знайдіть відповідності:	
Запишіть країни у порядку зростання по розташуванню земель під органічною продукцією у світі:	А. Китай
	В. Аргентина
	С. Австралія
8. Скільки у світі зайнято у сільському господарстві та суміжних галузях, враховуючи дітей і людей пенсійного віку..... %.	
9. Які головні переваги біологічної або органічної системи землеробства:	
1. Висока якість сільськогосподарської продукції	
2. Зменшення забруднення навколишнього середовища	
3. Зберігання і підвищення родючості ґрунту	
4. Все вище перераховане	
10. Яка країна Азії виробляє найбільше сільськогосподарської техніки:	
1. Корея	
2. Китай	
3. Японія	
4. Малайзія	
Задача	

Розрахуйте вартість імпортного бурякозбирального комбайна (Лектра С – 4005 вартістю 437800 дол. США) через торгового посередника для аграрного підприємства на пільгових умовах використовуючи власні кошти, коли доходи торгового посередника складуть 11% від початкової вартості техніки. Транспортні витрати 5%, страхування на перевезення 2% та інші витрати 7% від митної вартості техніки, вартість сертифікації 1200 дол. США. Визначте на скільки відсотків зросте техніка від продавця до покупця.

9. Методи навчання. Лекції, практичні і семінарські заняття, кейси, самостійна робота.

10. Форми контролю. Екзамен.

Розподіл балів, які отримують студенти.

Оцінка національна	Визначення оцінки ЄКТС	Рейтинг студента, бали
Відмінно	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90 – 100
Добре	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	82 – 89
	ДОБРЕ – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	74 – 81
Задовільно	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	64 – 73
	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії	60 – 63
Незадовільно	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно працювати перед тим, як отримати залік (позитивну оцінку)	35 – 59
	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота	01 – 34

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

11. Методичне забезпечення

1. Артиш В.І. Світове сільське господарство та продовольчі ресурси. К.: ТОВ «ЦП «Компринт», 2017. 426 с.
2. Артиш В.І. Методичні рекомендації для підготовки самостійної роботи студентів факультетів: ОС «Магістр» - Екології і біотехнології, ОС «Магістр» - Аграрного менеджменту з дисципліни «Світове с.-г. та продовольчі ресурси». Київ: НУБіП України., 2016. – 210 с.

12. Рекомендована література

Базова

1. Аграрний сектор економіки України (стан і перспективи розвитку) / [Присяжнюк М.В., Зубець М.В., Саблук П.Т. та ін.]; за ред. М.В. Присяжнюка, М.В. Зубця, П.Т. Саблука, В.Я. месель-Веселяка, М.М. Федорова. К.: ННЦ ІАЕ, 2011. 451-452 с.
2. Аналіз поточної кон'юнктури і прогноз ринків рослинницької продукції в Україні та світі: монографія / О.М. Шпичак, Ю.О. Лупенко, О.В. Бондар та ін.; за ред. О.М. Шпичака. К.: ННЦ «ІАЕ», 2015. – 336 с.
3. Аналіз поточної кон'юнктури і прогноз ринків тваринницької продукції в Україні та світі: монографія / О.М. Шпичак, О.В. Бондар, С.О. Пашко та ін.; за ред. О.М. Шпичака. К.: ННЦ «ІАЕ», 2015. – 392с.
4. Артиш В.І. Органічне агровиробництво як одна з умов у концепції сталого розвитку АПК України. Науковий вісник НУБіП України. 2015. Вип.231. С.120-125.
5. Буряк Р.І. Менеджмент якості: забезпечення сталого розвитку аграрних підприємств: Монографія. К.: ТОВ «Аграр Медіа Груп», 2013. – 534 с.
6. Захарчук О.В. Проблеми матеріально-технічного забезпечення сільськогосподарських підприємств України. Економіка АПК. 2014. №7. С.92-99.
7. Коваль В.М. Інструменти інвестиційної діяльності аграрних підприємств. Економіка АПК. 2013. № 8. С.104-109.
8. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності. Словник-довідник / За ред. В.К. Берегового, Г.М. Чорного. К.: Аграр Медіа Груп 2012.-502 с.

Додаткова

1. European Organic Farming Statistics [електронний ресурс]. Режим доступу:<http://organic-Europe.net>. FiBL & IFOAM – Organics International (2016); The World of Organic Agriculture 2016. Frick and Boon.
2. Ryan Richard. Latest result show positive signs in an uncertain business environment / Richard Ryan // LEASEUROPE. 2013. №19.
3. <http://life.pravda.com.ua>.

13. Інформаційні ресурси

1. www.rada.gov.ua
2. www.ukrstat.gov.ua
3. www.fao.org
4. www.bank.gov.ua

КОНСПЕКТ ЛЕКЦІЙ

Тема 1. Формування, розвиток і склад світового сільського господарства

Сучасне господарство являє собою складну економічну систему взаємодіючих національних господарств усіх країн світу, взаємозв'язаних між собою економічними відносинами. Ця сукупність економічних, фінансових і політичних зв'язків між країнами різних соціально-економічних типів, що склалися в результаті міжнародного поділу праці, проявляється у створенні світового ринку. Причому, взаємозв'язки між країнами посилюються з поглибленням міжнародного поділу праці, які виявляються у спеціалізації окремих країн при виробництві певних видів продукції та послуг і у подальшому обміні ними.

Тема 2. Рослинництво у світовому сільському господарстві

Основою рослинництва є зернове господарство. Світовий ринок зерна – це система правових відношень, які виникають між суб'єктами різних країн світу в процесі виробництва зерна, його зберіганні, торгівлі та використанні на засадах вільної конкуренції, вільного вибору напрямків реалізації та визначення цін, а також міждержавного контролю за якістю, зберіганням та раціональним використанням зерна. Зерно як товар відноситься до групи промислових товарів і являє собою товар-сировину, необхідну для виготовлення продуктів першої необхідності. Специфіка виробництва визначається насамперед невідповідністю періоду виробництва та робочого періоду, тобто характеризується сезонністю. Самі процеси виробництва зернових взаємопов'язані та визначаються основним засобом та предметом виробництва – якістю землі та інтенсивністю її використання.

Тема 3. Галузь тваринництва у світовому сільському господарстві

Тваринництво. Поголів'я ВРХ. Розміщення за частинами світу і значними регіонами. У лісовій і лісостеповій зонах помірного поясу, в країнах Європи і Північної Америки розводять ВРХ молочно-м'ясного, а в приміських та інших густонаселених районах – молочного напрямку. Свинарство найбільше поширилося в Європі, Східній Азії та Америці, у районах з високою густотою населення і значним розвитком землеробства. Вівчарство концентрується в основному в напівпустинних і пустинних районах субтропічного й тропічного поясів.

Тема 4. Світові зміни у земельних ресурсах сільського господарства

Специфіка землі як фактора аграрного виробництва. Земля основний засіб виробництва в сільському господарстві, головне джерело надходження продуктів харчування. Господарче опанування територій - національних регіонів, континентів. Площа сільськогосподарських угідь, лісів, невикористаних територій, їх агрокліматичний потенціал, якісна оцінка. Структура і динаміка сільськогосподарських угідь. Освоєння нових земель. Кількість сільськогосподарських угідь на душу населення в світі, відмінності за континентами, регіонами, країнами. Світова проблема зменшення земель, що обробляються. Забруднення, опустелювання і ерозія ґрунтів. Відтворення зруйнованих, освоєння нових земель. Форми землеволодіння і

землекористування. Регулювання питань власності, землекористування, купівлі-продажу землі, передачі її в спадщину.

Тема 5. Глобальні проблеми світового сільського господарства та їх вирішення

Визначення глобальних проблем. Класифікація глобальних проблем. Демографічна проблема. Глобальна продовольча проблема. Етапи отримання харчових продуктів. Підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва. Світове виробництво та розподіл продовольчих товарів. Агропродовольчий потенціал та його використання. Шляхи вирішення продовольчої проблеми. Міжнародні сільськогосподарські організації. Співпраця в галузі сільського господарства країн-членів ООН. Органи ООН з питань сільського господарювання, їх функції, результати роботи.

Тема 6-7. Сучасні зміни матеріально-технічної бази країн світу

У світовому машинобудуванні лише перша десятка країн спроможна виробляти всю основну номенклатуру машинобудівної продукції. Це США, Японія, Росія, Німеччина, Велика Британія та Франція, а також, певною мірою, Китай, Канада, Італія та Україна, їхня сумарна частка у випуску машинобудівної продукції становить приблизно 3/4 світового показника, машинобудівні фірми саме цих країн – основні лідери світового науково-технічного прогресу. Особливість сучасного машинобудування – винятково висока поставка на експорт його продукції. Це обумовлено дуже широким її асортиментом в порівнянні з будь-якою іншою галуззю індустрії (за оцінками, це більше 3 млн видів індивідуальних виробів). Жодна країна світу не може виробляти таку різноманітність виробів, насамперед з економічних причин, що у свою чергу зумовило глибоку спеціалізацію машинобудівних виробництв не тільки за кінцевою, а й за комплектуючою продукцією.

Тема 8. Формування ринків продовольства

Основна умова органічної діяльності підприємств на всіх рівнях управління є стан ринку такої продукції. У нас цей ринок відзначається відсутністю офіційних статистичних даних обстеження органічних господарств. Тому на сучасному етапі основним джерелом інформації є дані звітів іноземних експертів, які здійснюють процес сертифікації органічного виробництва в нашій державі, а також маркетингові дослідження, які часто в сучасній економіці ототожнюють з дослідженням ринку. Проте маркетингові дослідження охоплюють ширше коло проблем з усього комплексу факторів, пов'язаних із маркетингом товарів на ринку, тоді як дослідження ринку є лише його складовою частиною.

Тема 9. Трудові ресурси у світовому сільському господарстві

З посиленням індустріалізації та піднесенням економічного розвитку країн чисельність сільськогосподарського населення скорочується. Якщо в країнах, що розвиваються зайнятість у сільськогосподарському виробництві становить 2/3 і більше населення, то у розвинутих країнах світу – менше 10%, а у США і деяких країнах Західної Європи – тільки 2-3%. Так, для прикладу, у США воно нині становить понад 2% працездатного населення країни, а у Великобританії – 1,5, Німеччині – 2,6%.

Тема 10. Державна підтримка сільського господарства

На першому етапі розвитку, який припадав на період раннього Середньовіччя, головною особливістю була неподільність особистого майна монарха і державної скарбниці. Таким чином, за рахунок натуральних повинностей забезпечувалося і утримання короля і різноманітні суспільні потреби, такі як постачання продовольства для армії. Держава виконувала, також, функцію правосуддя, яка, однак, вважалася, не обов'язковою, а скоріше, правом державної влади. За подібну послугу громадяни повинні були вносити до державної скарбниці певну плату.

Тема 11. Організаційні форми сільськогосподарського виробництва в країнах світу

Форми державного регулювання економіки – це загальні напрями регулювання соціально-економічних процесів, що відбуваються в країні. До них відноситься:

1. Бюджетно-податкове регулювання пов'язане з функціонуванням державних фінансів, формуванням державного бюджету та державними витратами і спрямоване на реалізацію цілей соціально-економічного розвитку країни.

2. Кредитно-грошове регулювання – діяльність держави, спрямована на забезпечення економіки повноцінною і стабільною національною валютою та регулювання грошового обігу відповідно до потреб економіки.

Тема 12. Глобальне потепління та вплив на сільське господарство

При глобалізації світової економіки ціни майже на всі товари в різних країнах світу будуть підведені під один рівень. (Росія – Україна – США – Європа);

- процес вирівнювання цін на основні товари і послуги;
- різке спрощення процесу вкладу і переміщення капіталу.

Глобалізація економіки світу призвела до того, що за останні 25 років глобальний дохід країн світу зріс удвічі, обсяги світової торгівлі – утричі, прямі закордонні інвестиції – у п'ять разів. При цьому, глобалізація високих технологій, виробництва, споживання, фінансування, кредитування веде до зростання обсягів виробництва, посилення стимулюючої конкуренції, зниження цін, підвищення продуктивності праці.

Тема 13. Якість і безпека продуктів харчування у світі

В умовах ринкових відносин якість завжди розглядається з позиції споживача продукції. Задоволення його інтересів, що включають побажання і всезростаючі запити населення і організацій в сфері споживання продукції, можливе лише за умови взаємодії з боку виробників продукції і суспільства. Підвищення якості сільськогосподарської продукції і продовольства є стратегічним завданням, що вимагає вироблення національної політики в цій галузі. На сьогоднішній день немає продукції більш соціально значимої ніж продукти харчування, і однією з важливіших прерогатив соціально-економічної політики держави є стабілізація продовольчого ринку. Для успішного вирішення поставлених завдань необхідна реалізація системи заходів в галузі поліпшення якості і забезпечення безпеки сільськогосподарської продукції і продовольства.